

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/10326-1
Saksbehandler Kenneth Johannessen

Utvalg	Møtedato
Administrasjonsutvalget 2023 - 2027	27.11.2025
Kommunestyret 2023 - 2027	04.12.2025
Helse- og omsorgsutvalget 2023 - 2027	25.11.2025
Eldrerådet 2023- 2027	24.11.2025

Utredning mulig interkommunalt samarbeid kjøkken og vaskeri

Kommunedirektørens forslag til vedtak

1. Kommunestyret vedtar å ikke tiltre interkommunalt samarbeid for kjøkken i Østre Agder.
2. Kommunestyret vedtar å gå i videre dialog med Arendal kommune med intensjon om å opprette et interkommunalt samarbeid rundt vaskeridrift.

Vedlegg

Utredning interkommunalt samarbeid om kjøkken og vaskeri nov 2025
Karmøy kommune- Utredning kjøkkendrift. Norsk Storkjøkken AS 2024
Rapport Fredrikstad kommune- Agenda Kaupang 2017
Mandat for utredning av mulig interkommunalt samarbeid for felles kjøkken Arendal kommune

Kommuneplanen

Saken er relevant i forhold til kommuneplanens samfunnsdel sitt satsningsområde «Livsmestring i alle faser» og tiltaket «Tilrettelegge for at så mange som mulig kan bo trygt hjemme». Videre er satsningsområdet «Kompetansebyen» aktuell når det gjelder kompetanse- og forskningsmiljøer samt samhandling med UiA og Fagskolen.

Sammendrag

Det er foretatt en utredning av interkommunalt samarbeid for kjøkken og vaskeri for kommunene Arendal, Grimstad, Lillesand og Birkenes. Arendal kommune vil utarbeide en egen utredning for interkommunalt samarbeid for felles kjøkken- og vaskeritjeneste i Østre Agder etter at kommunestyret i Grimstad har behandlet denne saken.

Fakta

Grimstad kommune og Arendal kommune har begge behov for nye produksjonskjøkken. I kommunestyret til Grimstad kommune i sak 4/2025 ble det vedtatt at det skal utredes muligheten for et interkommunalt samarbeid rundt dette. Det ble fattet følgende vedtak:

«Kommunestyret ber kommunedirektøren om å starte utredning av mulig interkommunalt

samarbeid for felles kjøkken og vaskeritjeneste sammen med nabokommuner (Østre Agder i øst og/eller Lillesand/Birkenes kommuner i vest).»

Grimstad kommune er den eneste i Østre Agder samarbeidet som har takket ja til å delta i utredningen. Lillesand og Birkenes kommuner har i etterkant av sak 4/2025 blitt forespurt om de ønsker å delta i utredningen om interkommunalt samarbeid om kjøkken og vaskeri. Begge kommuner har ønsket å delta.

Arendal kommune har derimot besluttet å lage en egen utredning. Dette vil de først gjøre etter at det er avklart hvilke kommuner som ønsker å tiltre et interkommunalt samarbeid om kjøkken og vaskeri i Arendal. Mandat for denne utredningen følger vedlagt. Frist for ferdigstilling av den rapporten er utsatt til sommeren 2026.

Det har blitt utarbeidet en rapport for mulig interkommunalt samarbeid om kjøkken og vaskeri for Grimstad, Arendal, Lillesand og Birkenes kommuner. Det har blitt vurdert fordeler og ulemper for de forskjellige alternativene for kjøkken og vaskeri.

Utredningen konkluderer med at det vil kunne være besparelser i både investerings- og driftskostnader ved et felles vaskeri for kommunene Arendal, Grimstad og Lillesand. Birkenes kommune har oppgitt et kostnadsnivå som gjør at det ikke vurderes til å være en besparelse for deres del.

I denne utredningen er det ikke utredet eventuelle besparelser i drift for kjøkken, men generelt kan man si at et høyere produksjonsvolum av mat vil kunne gi noe redusert kostnad per porsjon. Samtidig må mottakskjøkken opprettholdes med fagkompetanse, noe som tilsier at antall årsverk må opprettholdes. Lange avstander mellom produksjonskjøkken og mottakskjøkken/ beboere kan være en utfordring. Nærhet til brukeren vurderes å bli enda viktigere i årene fremover, hvor man ønsker at flest mulig skal bo lengst mulig hjemme. Det er derfor svært viktig at mottakskjøkken opprettholdes med faglærte ansatte, for å sikre matfaglig kompetanse nær bruker. Et samarbeid mellom Grimstad, Arendal, Lillesand og Birkenes kommuner tilsvarer ca. 85.000 innbyggere.

Lange avstander fra et sentralkjøkken til mottakskjøkken kan bli en utfordring, og vil kreve et strukturert og fastlåst system hvor det er lite rom for endringer på kort varsel.

For Grimstad kommune vil investeringskostnadene være tilsvarende like for interkommunalt kjøkken som for mottakskjøkken og kafe i Universitetssykehjemmet. Ved å bygge produksjonskjøkken vil kommunen få tilskudd fra Husbanken.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Utredningen viser at det ikke er store besparelser i investeringskostnader ved å inngå et interkommunalt samarbeid rundt kjøkken for Grimstad kommune, målt opp mot eget produksjonskjøkken i det planlagte Universitetssykehjemmet.

Videre viser utredningen til at virksomhet ernæring og kjøkkendrift driftes kostnadseffektivt i dag vurdert opp mot de øvrige kommunene i utredningen.

Grimstad kommune har ikke et eget vaskeri per i dag. Kostnadene som er skissert i utredningen, og i rapporter fra andre kommuner, viser at det vil kunne være besparelser ved å bygge et eget vaskeri. Besparelsene her øker i takt med volum, og et interkommunalt samarbeid vil dermed kunne øke besparelsen.

Vurderinger:

Grimstad kommune kan ved gjennomførelse av planer om nytt produksjonskjøkken i Universitetssykehjemmet, - med tilhørende forsknings- og utviklingskjøkken, bli et ledende storkjøkken i Norge innenfor innovasjon og utvikling. Synergieffekten av samarbeid med UiA og Fagskolen innenfor alt fra ernæring til teknologi anses som stor, og vil kunne sette kjøkkenet i stand til å løse morgendagens utfordringer og samarbeid med helsetjenester på en innovativ og fremtidsrettet måte. Et tidlig og tett samarbeid med skole og kokkeelever i form av økt mengde utplassering, samt tilrettelegging for samarbeid med Opplæringskontorer vil kunne sikre fremtidig rekruttering, og samarbeid med Fagskolen og UiA vil kunne bidra til utviklingen av fremtidens kjøkkendrift.

Arendal kommune har vedtatt at nytt kjøkken og vaskeri skal plasseres i Agderparken Nord, på Bråstad. Et interkommunalt samarbeid med Arendal kommune vil dermed bety at Grimstad kommune ikke lenger har et eget produksjonskjøkken. Dette vurderes å være en ulempe, da tilbudet reduseres ved at nærhet til brukeren opphører, og matfaglig kompetanse minimeres. Videre vurderes det som risikofyllt å kun ha ett stort produksjonskjøkken i regionen i forhold til beredskap.

Lillesand kommune har kommet med en konkret forespørsel om interkommunalt samarbeid rundt kjøkken fra høsten 2026, med en skissert løsning hvor Grimstad kommune står for produksjon av mat til sykehjem og hjemmeboende i Lillesand kommune. Kjøkken på Lillesand Bo- og Aktivitetssenter samt Høvågheimen vurderes omgjort til mottakskjøkken. Forespørselen vil bli vurdert etter at denne saken har vært til behandling.

Det vil være behov for et innovativt og fremtidsrettet vaskeri for å kunne håndtere de økende mengdene som skal håndteres i årene fremover. Dagens løsning med leie av tøy fra Nor Tekstil kombinert med at ansatte vasker tøy for beboere vurderes til å være en kostbar løsning. I tillegg er det ikke en optimal oppgavedeling. Sykepleiere og helsefagarbeidere bør bruke tiden på sine kjerneoppgaver. Rapporten Agenda Kaupang gjennomførte for Fredrikstad kommune viste til at økt volum gir økt besparelse. Et interkommunalt samarbeid gir økt volum, noe som igjen gir en mer optimal utnyttelse av vaskerørene. Fremtidige forventede mengder med en 20% økning de neste 10 årene må også hensyntas. Både drifts- og investeringskostnader vil kunne reduseres ved å inngå i et interkommunalt samarbeid rundt vaskeri med kommunene som utredningen omfatter. Vaskeri krever mye areal og er derfor ikke tenkt inn i Universitetssykehjemmet. Et interkommunalt samarbeid rundt vaskeri lokalisert i Agderparken Nord, på Bråstad, vil derfor kunne være et godt alternativ.

Alternative løsninger

Alternativt kan Grimstad kommune velge å inngå i interkommunalt samarbeid både for kjøkken og vaskeri i Østre Agder (Arendal kommune). Kommunen kan fortsette som nå med leie av tøy fra Nor Tekstil kombinert med at ansatte vasker tøy for beboere.

Konklusjon

1. Kommunestyret vedtar å ikke tiltre interkommunalt samarbeid for kjøkken i Østre Agder.
2. Kommunestyret vedtar å gå i videre dialog med Arendal kommune med intensjon om å opprette et interkommunalt samarbeid rundt vaskeridrift.